

מאמרים על פרשת השבוע והחגים סביב בית המקדש וקדושת הר הבית כדי להתעורר ו"להשתחרר מעול הגלות מעל צווארנו" ולבנות ביחד את הבית השלישי

ראש השנה תש"ע גיליון מס' 178

מאת שמואל בן חמו

לקבלת מאמרים חדשים יש לשלוח

EMAIL ל- parashathamikdash@gmail.com

לקריאת מאמרים נוספים : www.OTZMA1.BLOGSPOT.com

מנוי דרך פקס, תרומות והקדשות: 02-6246461

תפוח בדבש רומז למקדש

מה הסיבה הפנימית לאכילת התפוח בדבש?
מדוע עם ישראל נחשב כעם של עשייה?

המפתח לדבקות בה' הוא העשייה. עבור כל יהודי, העשייה מתבטאת בעיקר בעבודות המקדש ובניית בית המקדש.

התפוח מסמל את עם ישראל. כי התפוח מעלה על נס את העשייה, הבאה לפני כל דבר אחר.

זאת תכונה משותפת לעם ישראל ולתפוח.

הפרי- כנגד העשייה, מקדים את העלים-כנגד ההתרחקות מהרע. (ראה פירוש בית גנזי על שיר השירים "כתפוח בעצי היער" דפים סג-סד).

הקשר בין התפוח ובין המצוות הקשורות לבית המקדש אינו מקרי. על הפסוק שראינו לעיל, יש פירושים נוספים בנוגע למקור הריח שהיה על בגדי יעקב אבינו.

התרגום יונתן מבאר שהריח היה דומה לקטורת שעתידים להקריב בבית המקדש.

"**יקריב ונשיק ליה וארח ית ריחא דלבושו וברכיה ואמר חמון ריחא דברי כריחא דקטורת בוסמיניא דעתידיא מתקרבא בטוור בי מקדשא דאתקרי חקל דברין יתיה ה' ואתרעי לאשראה שכיתיה תמן**" (בראשית כז, כז).

בעל הטורים, מפרש שהריח היה דומה לזה שהיה בבית המקדש, ובזכות הריח הנובע מהקרבות ושאר העבודות הוא יכול לקבל את ברכת האבות ולהמשיך את דרכם.

"**כריח. ב'. כריח שדה. כריח לבנון (שה"ש ד, יא). שזכות ריח נוחח העולה מן הלבנון פירוש בית המקדש עמד לו**" (בעל הטורים בראשית כז, כז).

יש פירוש נוסף המובא על ידי רש"י ובעל הטורים, שיעקב אבינו היה מבושם בריח של גן עדן.

למעשה כל הפירושים מכוונים לדבר אחד: דבקות בהקב"ה בעזרת בית המקדש.

נחזור לתפוח של ראש השנה ולמושג: חקל תפוחין קדישין, בעזרת הבית גנזי על שיר השירים.

הבחינה של "חקל תפוחין קדישין" היא המלכות ומסמלת את הביטול של עם ישראל להקב"ה. כאשר עם ישראל רוצה לשבת תחת צלו של הקב"ה.

אנחנו אוכלים את התפוח הזה בראש השנה כדי לרמוז על קבלת מלכות ה' ביום הקדוש הזה.

המלכות מסמלת גם את הדין לכן אנחנו מנסים להמתיק את הדין בעזרת הדבש.

התפוח בא להראות להקב"ה, את גודל החיבה שלנו כלפיו, ועד כמה אנחנו רוצים לשבת בצל השכינה.

כידוע השכינה נמצאת במקום אחד בלבד: בהר המוריה. לכן התפוח בדבש בא לעורר אותנו למפגש של ממש עם השכינה השוכנת בבית המקדש.

בע"ה אנחנו נזכור את עומק הלימוד הזה במהלך אכילת התפוח בדבש, כדי לעשות מעשים של ממש לקירוב הגאולה השלמה בב"א.

הגיליון מוקדש לרפואתם השלמה של אפרים בן גיטל ולעילוי נשמת הזקן הכשר אליעזר ליאון אמסטר בן יהושע

בליל ראש השנה אנחנו נוהגים לאכול מאכלים הרומזים לדברים טובים לישראל וקללות לאויביו.

לכל קהילה וקהילה, מנהגים שונים בעניין המאכלים. יש דבר אחד המשותף לכולם והוא: התפוח בדבש.

ננסה להבין את משמעות התפוח על פי מקורות חז"ל.

בעל הבן איש חי כותב בהלכות ראש השנה על מקור המנהג של אכילת התפוח בדבש.

התפוח רומז למושג: חקל תפוחין קדישין.

"**כתבו האחרונים ז"ל הטעם שמביאין תפוח רמז לחקל תפוחין קדישין בסוד ראה ריח בני כריח שדה, ונ"ל בס"ד טעם לתפוח בליל ר"ה כי התפוח יש בו שלשה הנאות טעם ומראה וריח, והוא לסימן טוב לבקשתינו שפע הכללי שהוא בני חיי מזוני לכל השנה כולה**" (בן איש חי שנה א, פרשת נצבים דף קי"א)

כדי להבין את המושג הזה אנחנו צריכים לחזור אחורה בזמן, במעמד מסירת הברכות מיצחק אבינו ליעקב אבינו. כאשר יעקב אבינו נכנס לחדר אביו, כדי לקבל את הברכות- במקום עשו, יצחק אבינו מריח את בגדיו.

כך כתוב בתורה: **וַיִּגַשׁ, וַיִּשְׁק-לוֹ, וַיִּרְוַח אֶת-רִיחוֹ בְּגָדָיו, וַיְבַרְכֵהוּ; וַיֹּאמֶר, רֵאֵה רִיחֹ בְּנֵי, פְּרִיחֵי שְׂדֵה, אֲשֶׁר בְּרָכָה ה'.** (בראשית כז, כז).

רש"י מביא את התלמוד הבבלי ומפרש את ריח השדה כריח של שדה תפוחים. "**שנתן בו ריח טוב וזהו שדה תפוחים כן דרשו חז"ל (תענית כט ע"ב)**" (רש"י בראשית כז, כז).

יעקב אבינו הינו הבחיר שבאבות. הוא זכה להקים את עם ישראל בזכות שנים עשר השבטים.

מדוע הוא מלווה בריח של שדה תפוחים?

במגילת שיר השירים, עם ישראל נמשל לתפוח כמו שכתוב: **כתפוח בעצי היער כן רודי בין הבנים בצלוי ואמרת וישבתי ופריו מתוק לאחי** (שיר השירים ב, ג).

המילה תפוח מופיעה ארבע פעמים בכל פרקי שיר השירים. (שיר השירים: ב, ג; ב, ה; ז, ט; ח, ה).

על פי התלמוד בבלי, התפוח יש תכונה מיוחדת: הפרי גדל לפני העלים שלו. בזה הוא דומה לעם ישראל, שאנחנו עושים מעשים טובים-הדומים לפרי, לפני שמתרחקים מהדברים האסורים- הנמשלים לעלים.

כך כתוב בתלמוד בבלי: "**א"ר חמא ברבי חנינא מ"ד (שיר השירים ב) כתפוח בעצי היער וגו' למה נמשלו ישראל לתפוח לומר לך מה תפוח זה פרוי קודם לעליו אף ישראל הקדימו נעשה לנשמע** (שבת פח ע"ב).

מכאן אנחנו למדים שהתכונה המאפיינת את עם ישראל, היא של עשייה למען דבקות בהקב"ה.

נראה לומר, שהעשייה הכי משמעותית המעידה על השאיפה שלנו לדבוק בהקב"ה היא: בניית בית המקדש.

גם במצוות בנין בית לה', התורה משתמשת בפועל "עשה", כמו שכתוב: **ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם** (שמות כה, ח).